

Република България
ИКОНОМИЧЕСКИ
И СОЦИАЛЕН СЪВЕТ

СТАНОВИЩЕ

на

ИКОНОМИЧЕСКИЯ И СОЦИАЛЕН СЪВЕТ

на тема

“ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА”

(разработено по собствена инициатива)

На основание чл. 15, ал. 3 от Закона за Икономическия и социален съвет Председателският съвет взе решение за разработването на становище по собствена инициатива на тема:

“ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА”

За разработването на проекта на становището беше създадена **временна комисия** в състав: председател – Божидар Данев и членове: доц. Лена Русенова, Николай Ненков, Любен Томев, Николай Цанков и Петър Стефанов.

На заседание от 27.03.2010 година временната комисия прие проекта на становището и го представи на Председателя на Съвета за обсъждане и приемане от Пленарната сесия.

На заседание от 29.03.2010 г. Пленарната сесия прие настоящото становище.

По този начин Икономическият и социален съвет изпълнява своята традиционно конструктивна роля в гражданския диалог и консултациите с изпълнителната и законодателната власт по икономическата и социална политика на страната.

С приетото становище ИСС отговаря също така и на изразеното в решение на Министерски съвет от 10.03.2010 г. намерение за по-тясно сътрудничество с ИСС при изготвянето на позицията на Република България за бъдещата стратегия „ЕС-2020”.

СЪДЪРЖАНИЕ

ПЪРВО. ВЪВЕДЕНИЕ	4
ВТОРО. ОТРАСЛЕВИ ПОЛИТИКИ	
1. ЗЕМЕДЕЛИЕ	4
2. ТУРИЗЪМ	6
3. ИНДУСТРИЯ	7
ТРЕТО. СРЕДСТВА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ИКОНОМИКАТА	
1. РЕГУЛАТОРНА СРЕДА	8
2. ЕВРОПЕЙСКИ ФОНДОВЕ	12
ЧЕТВЪРТО. КОНКУРЕНТОСПОБНОСТ НА ИКОНОМИКАТА	15

ПЪРВО. ВЪВЕДЕНИЕ

Световната финансова и последвалата икономическа криза предизвика и смущения в българската икономика. Последната се оказа особено чувствителна към външните въздействия, вследствие на:

- ❖ отворения си характер;
- ❖ структурните си деформации, натрупани през последните 10 години в резултат от спекулативното развитие на строителния отрасъл, търговията с недвижими имоти и кредитния бум;
- ❖ ориентирането ѝ към високо енергоемки производства и продукти с ниска добавена стойност;
- ❖ последователната деквалификация на човешкия ресурс.

Продължаващият срив в българската икономика и нарастващата безработица създават опасност икономическата криза в България да породи и социална такава с възможност за превръщането ѝ във финансова в обратна последователност на световната криза.

Преодоляването на спада в икономиката в условията на растяща безработица поставят въпроса кой ще бъде следващият отраслов флагман на българската икономика, който може да изтегли и да гарантира нейното възстановяване. Икономическата криза е и шанс за реструктурирането на икономиката и повишаването на конкурентоспособността ѝ, шанс за възстановяването на българските традиции в квалификациите и образованието на човешкия ресурс.

ВТОРО. ОТРАСЛЕВИ ПОЛИТИКИ

1. ЗЕМЕДЕЛИЕ

1.1. Две групи мерки:

- 1.1.1. провеждане на структурна реформа и повишаване на ефективността и конкурентоспособността на селскостопанското производство;
- 1.1.2. създаване на условия за пълно прилагане на Общата селскостопанска политика (ОСП) в условията на членство в ЕС.

1.2. По първа група мерки – Национални мерки, целящи провеждането на структурна реформа и повишаване на ефективността и конкурентоспособността на производството:

- 1.2.1. Да се усъвършенства законодателството, регулиращо поземлените отношения, в т.ч. усъвършенстване на принципите, правото, условията и размера на

- унаследяване, оземляване, ползване, опазване и собственост на земеделска земя, преустановяване на раздробяването на земята.
- 1.2.2. Държавата да поеме задължението да осъществи националните доплащания към преките субсидии, които се предоставят от ЕС.
 - 1.2.3. Да се разработи и приложи от държавата активна социална политика за заетите в земеделския сектор. Необходимо е и усъвършенстване на осигурителния режим на сезонните работници.
 - 1.2.4. Да се разработят програми за подпомагане на развитието на „новите” направления в земеделското производство – биологично производство, производство на био-горива и др.
 - 1.2.5. Да се разработят целеви програми и да се предприемат специални мерки по отношение на дейностите, подпомагащи земеделското производство - хидромелиорации, растителна защита и агрохимия и ветеринарното дело.
 - 1.2.6. Използване на целия потенциал на университетите, научните институти към Националния център за аграрна наука и Българската академия на науките, земеделските училища, Службата за съвети в земеделието и др. за подпомагане на земеделските производители и особено на полупазарните стопанства с потенциал за растеж.
 - 1.2.7. Да се осигури целево стимулиране от Държавен фонд ”Земеделие” на младите фермери.
 - 1.2.8. Да се осигурят професионални съвети за земеделските производители и да се изгради ефективна система от пазарни институции и пазарна информация с помощта на местната власт.
- 1.3. По втора група мерки - Създаване на условия за пълно прилагане на Общата селскостопанска политика в ЕС:
- 1.3.1. Доусъвършенстване на институционалната структура и капацитет на разплащателната агенция и интегрираната система за администрация и контрол.
 - 1.3.2. Изпълняване на всички мерки, свързани с ветеринарните и здравните въпроси.
 - 1.3.3. Прилагането на ОСП изисква по-висока организация на аграрния сектор, при която всеки участник в нея – държавните органи и земеделските производители, ще поемат своята част от задълженията и отговорностите. Държавата трябва да предприеме активна политика за представяне на българската земеделска продукция по атрактивен начин в страните от ЕС и другите ни перспективни търговски партньори.
 - 1.3.4. Осъществяване на всички мероприятия, свързани с осигуряване изграждането на пазара на млякото – изграждане на независими лаборатории за установяване на маслеността, ефективно функциониране на националния и регионалните млечни бордове.

- 1.4. Спешни мерки от страна на държавата за усъвършенстване на поземлените отношения, с цел комасацията и пълното картографиране и от кадастъра на земята.

2. ТУРИЗЪМ

2.1. Предложенията в средносрочен и дългосрочен план са:

- 2.1.1 Определяне на насоките на продуктовата политика чрез провеждане на национална политика за “гостоприемство”.
- 2.1.2 Диверсификация на туристическия продукт и създаване на благоприятни условия и среда за развитие на специализиран туризъм - културно-исторически, балнеоложки, екологичен, селски и конгресен туризъм.
- 2.1.3 Ограничаване дела на сивата икономика в отрасъла. Разработване на дългосрочна данъчна политика, лицензионна политика, политика в областта на таксите, застраховането и т.н.
- 2.1.4 Мерки за постоянен и ефективен контрол върху изплащането на дължимите данъци, такси, социални осигуровки и др.
- 2.1.5 Данъчни и други икономически стимули за развитието на инфраструктурата и за привличането на чуждестранни и местни инвестиции.
- 2.1.6 Концесиониране на плажовете, минералните извори и други исторически и природни забележителности.
- 2.1.7 Изграждане на модерна и ефективна система за обучение и квалификация на необходимите кадри в туризма:
- изработване на държавни образователни изисквания за придобиване на квалификация по професии от отрасъл туризъм;
 - създаване на регламенти за стимулирането на производствената и учебната практика в реална среда;
 - повишаване качеството на образованието и обучението;
 - създаване на специализирани центрове за професионално обучение към браншовите работодателски и синдикални организации от туризма;
 - създаване на инструментариум за валидизиране на професионалните знания и умения, придобити чрез обучение на работното място.
- 2.1.8 Ангажименти по изграждането и поддържането на националната, регионалната и местната инфраструктура.
- 2.1.9 Регламентиране мястото, ролята и ангажиментите на държавата, органит на местна власт, местните и регионални организации и бизнеса в областта на туризма. Създаване на постоянни комисии по туризма към НС, Министерството на туризма и най-вече Национален съвет по туризъм към МС като държавно-обществен орган.

3. ИНДУСТРИЯ

3.1. Основни цели на секторната политика в областта на индустрията са:

- 3.1.1. Изграждане на динамична икономика на знанието, даваща възможности на всеки за реализация и достоен живот.
- 3.1.2. Осигуряване на ускорен и устойчив икономически растеж, по-висок от средния за обединена Европа.
- 3.1.3. Достигане на критериите за по-пълна заетост, като ключова цел на икономическата и социалната политика.
- 3.1.4. Възприемане на европейския социален модел и изграждане на модерна ефективна система за социална защита.

3.2. Предложените цели да се осъществят посредством:

- 3.2.1. Насърчаване на общата конкурентоспособност на българската индустрия на основата на:
 - единна позиция за стратегическите приоритети в развитието на българската индустрия;
 - координирани действия на държавата и бизнеса по насърчаване и подпомагане на инвестициите, научно-изследователската и развойната дейност;
 - разработване и прилагане на конкурентен данъчно-осигурителен режим за намаляване на фискалния натиск върху индустрията и труда;
 - стриктно и неотклонно придържане и реализация на приоритетите на Оперативната програма “Развитие на конкурентоспособността на българската икономика 2007-2013”.
- 3.2.2. Повишаване конкурентоспособността на българската индустрия и насърчаване на експорта.
- 3.2.3. Усъвършенстване и опростяване на нормативната рамка за свободно развитие на бизнеса и насърчаване стартирането на производствени дейности.
- 3.2.4. Акцентиране върху ситуацията в областта на екологията.
- 3.2.5. Поставяне на ново начало в иновационната стратегия на Република България, в основата на което следва да бъдат заложени мерки като:
 - реализацията на трансферни и посреднически услуги за индустриалните предприятия;
 - изготвянето на иновационни профили на предприятията;
 - реализацията на специфични мерки за стимулиране на “глад” за високотехнологични иновации в индустриалните фирми;
 - възстановяването на връзката между бизнеса и университетските образование и наука;
 - провеждането на целенасочена държавна политика към “генераторите” на иновативни решения;

- разработването на механизми за финансово стимулиране на ВУЗ-овския потенциал;
 - допълнителното активиране работата на Националния съвет по иновации.
- 3.2.6. Подобряване на инфраструктурата и ефективно усвояване на Структурните и Кохезионния фонд на ЕС.
- 3.2.7. Минимизиране на негативните ефекти от рязкото нарастване на входящия поток от потребителски и хранителни стоки, поради навлизане на големите международни търговски вериги. Мерки в две направления:
- Комисията за защита на конкуренцията да направи необходимото за недопускане на дъмпингови прояви;
 - Министерският съвет да осигури необходимите институционални, организационни и ресурсни предпоставки за строг контрол и спазване на европейските норми и изисквания за безопасност на потребителските и хранителни стоки.
- 3.2.8. Мерки за засилване на граничния ветеринарен контрол и ограничаване вноса на ниско качествени хранителни стоки в страната.
- 3.2.9. Мерки срещу задълбочаването на проблема с липсата на квалифицирана работна сила. Съветът настоява за реално извеждане на образованието в национален приоритет.

ТРЕТО. СРЕДСТВА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ИКОНОМИКАТА

1. РЕГУЛАТОРНА СРЕДА

ОСНОВНИ ИЗВОДИ И КОНСТАТАЦИИ

1. Първа пречка пред изграждането на устойчива икономическа среда е разрасналият се сектор на неформалната икономика, който влияе на икономическата динамика посредством:
 - 1.1. Задълбочаване на социално-икономическите проблеми чрез източване на средства от публичния сектор.
 - 1.2. Маргинализиране на много хора в активна възраст и трайното им откъсване от пазара на труда.
 - 1.3. Подкопаване на принципите на конкуренцията и свободната частна инициатива.
 - 1.4. Увеличаване на пазарния риск за инвеститорите и трайното им отблъскване от българския пазар.
 - 1.5. Участие в международни корупционни и престъпни мрежи.
 - 1.6. Създаване на негативен облик на страната.

- 1.7. Незаконно въздействие върху системата на властта, което застрашава стабилността на демократичните институции.
 - 1.8. Възпроизвеждане на финансовите средства за по-нататъшно разширяване на престъпна дейност, вкл. осигуряване приток от мръсни пари за корупционните лобита в държавните институции.
 - 1.9. Пряко финансиране на политически партии.
2. Идентифицирани са следните проблемни области:
- 2.1. ЗОАРАКСД не се прилага на практика. В централната и териториалните администрации не се съобразяват с изискванията на ЗОАРАКСД.
 - 2.2. В нормативната уредба отсъстват механизми и похвати за контрол върху органите.
 - 2.3. Наблюдава се хронична липса на регламентирани срокове за издаване на съответните актове по прилагане на регулаторните режими.
 - 2.4. Регистърът на административните структури е хаотичен и не служи като надеждно средство за управление и мониторинг на регулаторните режими.
 - 2.5. Не се прилага оценка на въздействието на нормативните актове.
 - 2.6. Не се прилага правната възможност за „мълчаливо съгласие“ при бездействие на държавните органи.
 - 2.7. Не се прилагат на практика разпоредбите на ЗЕУ.

ОСНОВНИ ПРЕПОРЪКИ

3. При ограничаването на неформалната икономика да се възприеме политиката за намаляване на финансовите стимули от осъществяване на дейност в икономиката в сянка.
- 3.1. Приемане на Програма за борба срещу неформалната икономика от междуведомствен координиращ орган.
 - 3.2. Координиране на действията и оптимизиране обмена на информация между органите за противодействие срещу нелоялната конкуренция.
 - 3.3. Прозрачност на публичните финанси, на данъчната система и разходната политика на държавата.
 - 3.4. Опростяване на данъчната система, вкл. и регистрация по ДДС на всички стопански субекти.
 - 3.5. Отмяна или облекчаване на някои от регулативните режими, както и преразглеждане размера на таксите.
 - 3.6. Реформи в социално-осигурителната система.
 - 3.7. Последователна финансова децентрализация.
 - 3.8. Повишена ефективност на администрацията и борба с корупцията.
 - 3.9. Да се аутсорсват част от дейностите към частни изпълнители.

- 3.10. Строги законови санкции при неизплащане на трудови възнаграждения.
 - 3.11. Обществен контрол върху работата на администрацията.
 - 3.12. Подобряване на административния капацитет и въвеждане на интегрирана информационна система.
4. Предпоставки за ограничаване на неформалната икономика и подобряването на бизнес средата:
- 4.1. Включване на социалните партньори в разработването на политики и мерки за опростяване и намаляване на регулационните режими.
 - 4.2. Да се разшири приложението на услугата «едно гише» и електронното правителство.
 - 4.3. Да се въведат за монополните и олигополните доставчици на обществени услуги същите изисквания за разкриване на информация, които са въведени за публичните дружества.
 - 4.4. Да се изгради общ регистър на стопанските субекти и единен кадастрален и имотен регистър.
 - 4.5. Да се изготви регистър на коректните данъкоплатци.
5. Да се предприемат следните мерки в сферата на законодателството:
- 5.1. Координация на законодателния процес между институциите.
 - 5.2. Опростяване и намаляване на обема на законодателството.
 - 5.3. Приемане и транспониране на постиженията на общностното право.
6. Държавната администрация да предприеме следните мерки:
- 6.1. Да бъдат ревизирани съществуващите регистрационни режими.
 - 6.2. Да бъдат отменени противозаконните режими.
 - 6.3. Да се градират режимите по следния начин: уведомителен, удостоверителен/регистрационен – разрешителен/лицензионен.
 - 6.4. Да бъде намален списъкът със стопански дейности, за които се установява лицензионен режим.
 - 6.5. Да се възложи цялостното наблюдение на ЗОАРАКСД и Закона за електронното управление на орган на изпълнителната власт.
 - 6.6. Да бъде спазвано изискването размерът на таксите по административно регулиране и контрол да не надвишава разходите на администрацията за тяхното упражняване.
 - 6.7. Да се доразвие Административният регистър в частта за регулаторните режими, като бъде създаден изчерпателен списък на регулаторните режими, провеждани от централната администрация и местните администрации. Да се даде възможност за проследяване на сроковете на издаване на административни актове.

- 6.8. Да се регламентира обща законова презумпция за „мълчаливо съгласие“ при бездействие на администрацията.
 - 6.9. Да се спазват стриктно законовите разпоредби на ЗОАРАКСД и ЗЕУ, които забраняват на администрацията да изисква от юридическите лица данни, вече предоставени на административни структури.
 - 6.10. Да се нормира законово изискване за извършване на предварителни и периодични оценки на въздействието.
 - 6.11. Изпълнителната власт да извърши цялостен преглед на законовата уредба и да направи предложение пред законодателната власт, която да я приведе в съответствие със ЗОАРАКСД и ЗЕУ.
 - 6.12. Последните промени в ПМС 121 да бъдат инкорпорирани в процедурите по кандидатстване с проекти за усвояване на средствата от фондовете на ЕС.
 - 6.13. Законът за обществените поръчки да бъде адаптиран към разпоредбите на ЗЕУ.
 - 6.14. Необходимо е да се ускори въвеждането на единно платежно нареждане при плащане на осигурителни вноски.
7. Да бъдат предприети следните мерки за намаляване на административните прегради и подобряване на бизнес средата:
- 7.1. Промени в Търговския закон за облекчаване на режима на функциониране на акционерните дружества, включително по отношение планиране, обявяване и провеждане на общите събрания на акционерите.
 - 7.2. Прекратяване на практиката да бъдат изисквани от фирмите актуални състояния.
 - 7.3. Премахване на изискването за деклариране от страна на дружествата на изплатения на физически лица дивидент.
 - 7.4. Облекчаване на изискванията към финансовите отчети на микро- и малки предприятия.
8. Прилагане на принципите и механизмите на корпоративната социална отговорност (КСО).
- 8.1. Държавата да ускори въвеждането на политики, популяризиращи, стимулиращи и насърчаващи по-широкото и активно прилагане на КСО практики.
 - 8.2. Да бъдат въведени изисквания за разкриване на информация към дружествата с държавно и общинско участие и такива предоставящи услуги от общ интерес (особено в монополна позиция) като към публични дружества.
 - 8.3. Да бъде насърчавано разработването и изпълнението на проекти, развиващи знанията и компетенциите в областта на трудовото законодателство.

- 8.4. Да се поеме ангажимент от страна на правителството за разпростиране на подписаните браншови колективни трудови договори.
- 8.5. Насърчаване въвеждането на КСО в малките и средни предприятия.
- 8.6. Да бъде насърчено въвеждането и развитието на обучения в областта на КСО в системите на средното и висше образование в страната.

2. ЕВРОПЕЙСКИ ФОНДОВЕ

ОСНОВНИ ИЗВОДИ И КОНСТАТАЦИИ

1. Основните рискове, свързани с усвояването на еврофондовете са:
 - 1.1. Вместо да се разглеждат като допълващи местните източници, те да бъдат ползвани изцяло за заместване на националното финансиране.
 - 1.2. Дисбалансиране на структурата на икономиката поради неправилно реализирани национални приоритети.
 - 1.3. Извеждане като изключителен приоритет усвояването на еврофондовете, което ще потисне иновативността и предприемаческия дух за генериране на добавена стойност и реален ръст на икономиката.
2. Проблемните области при усвояване на еврофондовете са:
 - 2.1. Авансовите плащания са в твърде нисък размер поради изискването за банкова гаранция.
 - 2.2. Преводите на парични средства между партньорите за съфинансиране на собствения принос по проектите се облагат и с ДДС, и с данък печалба.
 - 2.3. Клоновите мрежи и регионалните структури на СИП на практика ще могат да участват самостоятелно в процеса на усвояване на фондовете от ЕС при реализацията на конкретните мерки по оперативните програми.
 - 2.4. Липсата на ясни указания при предоставянето на държавна помощ подлага на риск успешното прилагане на самите финансови инструменти.
 - 2.5. Няма система от пазарно ориентирани гаранционни фондове, фондове за рисков капитал и фондове за микрокредитиране, която да осигурява достъпа на микро, малките и средни предприятия до източници на съфинансиране.
 - 2.6. Наблюдава се тенденция за “свърхрегулиране” и за изискване на твърде много документи при кандидатстване по еврофондове. При идентифициране на проблем, неговото сигнализиране до управителен орган отнема от половин до една година, а решаването му изисква двугодишен цикъл.

ОСНОВНИ ПРЕПОРЪКИ

3. За подобряване на програмните документи, структуриращи усвояването на средствата от европейските фондове за периода 2007 – 2013 г. се препоръчва:
 - 3.1. Фокусът при разходване на средствата да бъде поставен върху критични направления и сегменти на публичния и частния сектор с най-значим принос в съответствие с приоритетите на Лисабонската стратегия.
 - 3.2. Към Общия индикативен финансов план да се представи общо разпределение на средствата по крайни бенефициенти.
 - 3.3. Подобрене на информационните кампании по Националната стратегическа референтна рамка (НСРР) и оперативните програми (ОП) при активното привличане и участие на СИП в този процес.
 - 3.4. предприемане на дейности за повишаване капацитета на браншовите организации на работодателите и на работниците и служителите за участие в програми и проекти по фондовете на ЕС.
 - 3.5. Изграждане на система за непрекъснато обучение на организациите на работодателите, на работниците и служителите и по разработване, управление, изпълнение и мониторинг на проекти, финансирани по фондове на ЕС.

4. Препоръките на ИСС по ОП Развитие конкурентоспособността на българската икономика са:
 - 4.1. Ползване капацитета на местните структури на СИП за предоставяне на информационни и консултантски услуги на потенциалните бенефициенти.
 - 4.2. Изпълнението на стратегическата цел “повишаване ефективността на институциите” да включва и действия за повишаване на ефективността на СИП и техните регионални мрежи.
 - 4.3. Стратегическата цел “подобряване на бизнес климата” да обхваща и “регулиране на монополните услуги” – област на действие, която трябва да бъде конкретизирана с отделни програми в рамките на годишните планове за изпълнение на ОП.
 - 4.4. Максимално бързо стартиране на пазарно ориентирана система от гаранционни фондове, фондове за рисков капитал и фондове за микрокредитиране.
 - 4.5. Създаването на нови инструменти за улесняване на достъпа на микро, малки и средни предприятия до средствата от европейските фондове в т.ч.:
 - 4.5.1. Държавата да гарантира достъпа на микро-, малките и средни предприятия до разнообразни финансови източници чрез насърчаване създаването на пазарно ориентирана система от гаранционни фондове, фондове за рисков капитал и фондове за микрокредитиране.

- 4.5.2. Предоставянето на финансовите ресурси да става с хоризонт от 20 години, като част от единна политика в управлението на средствата по Приоритет 3 след 2013 година.
- 4.5.3. Да бъдат привлечени национално представителните работодателски организации при обсъждането на бъдещите споразумения с Европейския инвестиционен фонд по Приоритет 3.
- 4.6. За повишаване на экспортните възможности на българските фирми спешно да бъдат предприети следните действия по изпълнението на Приоритет 4:
- определяне като ключов принципа на аутсорсинг на предоставянето на предвидените в Приоритет 4 услуги и дейности;
 - активно включване на СИП и НПО, предоставящи информационно-консултантски услуги на МСП, при ползване на техните регионални мрежи;
 - определяне на пакети от информационни и консултантски услуги, включително и на стандарти за предоставянето им;
 - териториално покритие на цялата страна;
 - публичен регистър на предоставените конкретни услуги от членовете на мрежата.
- 4.7. Намаляване на планирания към момента максимален размер на безвъзмездно финансиране на фирмите за подкрепа на технологичната им модернизация.
- 4.8. Осигуряване на алтернативни източници за финансиране като емитиране на акции или облигации, ползване на наличния финансов инструментариум, предлаган от международните банки за развитие.
5. Препоръки по ОП Развитие на човешките ресурси са:
- 5.1. Премахване на горната граница на размера на съфинансирането.
- 5.2. Мерките за подобряване на заетостта да обхващат не само безработните, но и неактивните лица на пазара на труда.
- 5.3. Да отпадне изискването за минимален брой учебни часове и ограничението за обединяване в един проект на обучаеми от различен тип предприятия (малки, средни и големи).
- 5.4. Определяне на ясни процедури за одобряване на тържната документация на бенефициентите при избор на подизпълнители.
- 5.5. Изработване на процедури, които да предотвратяват отхвърляне на проектни предложения, преди да бъдат изяснени всички обстоятелства по административната им допустимост.
- 5.6. Да бъде предвиден диалогов режим между администрация и бенефициенти в процеса на оценка на административното съответствие на подадените проектни предложения.

6. Препоръки по ОП Национална програма за развитие на селските райони и ОП Регионално развитие са:
 - 6.1. Финансовата помощ за предприятия партньори или свързани предприятия по смисъла на Закона за малки и средни предприятия по НПСР е предвидено да не надхвърля максималния размер от левовата равностойност на 200 000 евра. Това изискване не произтича от изисквания на ЕС и допълнително чувствително стеснява кръга на потенциалните бенефициенти.
 - 6.2. Сериозен недостатък е и изискването на банкова гаранция за извършването на авансово плащане.
 - 6.3. Общините да бъдат по-активни при подготовката и представянето на проектните предложения.
 - 6.4. Като приоритет е определено изграждането на пречиствателни станции за отпадни води по Черноморието.
 - 6.5. Да се ускори публикуването на Наръчник за бенефициента.
7. Предлага се:
 - 7.1. Да бъде създадено Звено за бързо реагиране при открити проблеми.
 - 7.2. Постигането на национален консенсус при определянето на стратегически сектори от българската икономика с експортен потенциал.
 - 7.3. Да се предвиди механизъм за допълнително материално стимулиране на служителите на управляващите органи и на междинните звена, на основа на количеството и качеството на набраните, разгледани и оценени проектни предложения и на сключените и успешно изпълнени договори.
 - 7.4. Да се преразгледа изискването за банкова гаранция при извършването на авансово плащане.

ЧЕТВЪРТО. КОНКУРЕНТОСПОБНОСТ НА ИКОНОМИКАТА

ОСНОВНИ ИЗВОДИ И КОНСТАТАЦИИ

1. Недостатъчната конкурентоспособност на българската икономика се дължи на следните структурни проблеми:
 - 1.1. слаби инвестиции в областите за НИРД, информационни и комуникационни технологии (ИКТ), образованието, либерализирането и др;
 - 1.2. ниска степен на защита на интелектуалните права и индустриалната собственост и несъразмерно високи такси за регистрация им;
 - 1.3. необходимост от по-добро управление и регулиране на човешките и финансовите ресурси и в областта на бюджетирането;

- 1.4. липса на проактивна култура за управление в обществения сектор.
2. Основните фактори, които ще подпомогнат икономическото съживяване и насърчаването на конкурентоспособността са:
- инфраструктурата;
 - човешките ресурси;
 - финансовият капитал;
 - качеството на институциите и тяхната стабилност;
 - геополитическото положение на страната.

Постигане на дългосрочна конкурентоспособност при реализиране на националния потенциал за знания и инвестиции. Увеличаване на производителността на труда и на потенциала за подобряване използването на работната сила.

ОСНОВНИ ПРЕПОРЪКИ

1. Държавна политика в следните области:
 - 1.1. "Пътна карта за повишаване на конкурентоспособността на страната" с браншова ориентираност.
 - 1.2. Технологично обновяване чрез "най-добри достъпни технологии" в ЕС.
 - 1.3. Отделяне на държавата от управлението на търговските дружества.
 - 1.4. Преструктуриране на субсидираните отрасли с цел минимизиране на бюджетните субсидии.
 - 1.5. Насърчаване на предприемачеството и стимулиране на малкия и среден бизнес.
 - 1.6. Постигане на равнопоставеност на държавата и бизнеса.
 - 1.7. Подпомагане създаването на клъстерни мрежи от производства, основани на продуктов или географски принцип.
2. Иновационна политика в подкрепа на конкурентоспособността и икономическия растеж:
 - 2.1. Политика на държавата за масирана структурна оптимизация и технологична модернизация на икономиката.
 - 2.2. Механизъм за поощряване на научните проекти в индустрията и активизиране на връзката "обучение – научни изследвания – иновации".
 - 2.3. Условия и стимули за финансиране на научно-изследователската дейност от частния сектор.
 - 2.4. Преминаване към ниско енергопотребление и материалоемкост, с намаляващи емисии на парникови газове.
 - 2.5. Ефективно използване на енергийните и другите природни ресурси.
 - 2.6. Продажба на емисионни права по Протокола от Киото (AAU).

3. Подобряването на качествените показатели на човешкия капитал и ученето през целия живот като предпоставка за повишаване на конкурентоспособността.
 - 3.1. Осъвременяване на образованието в съответствие с потребностите на работодателите.
 - 3.2. При обучението на безработните основният критерий да бъде качеството на обучението и възприетите знания от обучаемите.
 - 3.3. Институционално да се подпомагат браншовите центрове за професионална квалификация, обслужващи малките и средни предприятия.
 - 3.4. Да се извърши сертифициране на учителите в средните училища и преподавателите във висшите училища по отношение на компютърната грамотност, езиковите компетенции и владенето на чужди езици.
 - 3.5. Да се създаде фонд "Инвестиции в младежта".

4. В сферата на транспортната и комуникационната инфраструктура е необходимо:
 - 4.1. Капитализиране на геостратегическото положение на България чрез ускорено изграждане на диверсифицирана модерна транспортна инфраструктура.
 - 4.2. Преодоляване на инфраструктурния дисбаланс между централните и периферните райони на България.
 - 4.3. Изграждане на съвременни гранично-пропускателни пунктове.
 - 4.4. Подобряване на баланса в развитието на видовете транспорт.
 - 4.5. Отстраняване на тесните места в транспортната инфраструктура.
 - 4.6. Въвеждане на пълна технологическа съвместимост за движение по трансевропейската транспортна мрежа.
 - 4.7. Да се прилагат принципите и възможностите на публично-частните партньорства.
 - 4.8. Въвеждане на високо интелигентни транспортни системи за управление, контрол и особено за безопасност в транспортна система.
 - 4.9. Изграждане на широколентов достъп до интернет.

Проф. Лалко Дулевски

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ИКОНОМИЧЕСКИЯ И СОЦИАЛЕН СЪВЕТ